

IN MEMORIAM

Andrzej Wawrzyniak – wspomnienie

8 listopada 2020 r. zmarł Andrzej Wawrzyniak, założyciel i długoletni dyrektor Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie, urodzony 3 grudnia 1931 r.

W młodości marynarz – co umożliwiło mu podróże do Azji i na zawsze stało się elementem jego wizerunku jako podróżnika i łowcy przygód – przez większość zawodowego życia był dyplomatą. Karierę rozpoczął w Międzynarodowej Komisji Nadzoru i Kontroli w Wietnamie w latach 1956–1960. Przez kolejne dekady pracował w Indonezji, Laosie, Nepalu (kierował placówką w Katmandu w „złotej erze” polskiego himalaizmu, służąc pomocą legendarnym wspinaczom) i w Afganistanie. W Azji spędził łącznie ponad ćwierć wieku, pracując i podróżując po niemal wszystkich krajach kontynentu, a także znacznej części Oceanii. Jednak najważniejsza pozostała dla niego Indonezja, gdzie pracował przez niemal dekadę i dokąd wielokrotnie powracał. Kraj ten nazywał swoją drugą ojczyzną. Biegłe mówił po indonezyjsku, miał tam licznych przyjaciół, każda podróż na archipelag dodawała mu sił. Za wybitne zasługi i działania na rzecz umocnienia przyjaźni między Polską a Indonezją otrzymał w 1998 r. Order Zasługi Republiki Indonezyjskiej z Gwiazdą i Wstęgą.

W 1973 r. Andrzej Wawrzyniak przekazał do zbiorów publicznych swoją kolekcję ponad 4 tys. obiektów dokumentujących kulturę Indonezji. Powstało w ten sposób Muzeum Archipelagu Nusantary, które w 1976 r. zmieniło nazwę na obecną – Muzeum Azji i Pacyfiku. Dziś wydawać się ona może nazbyt śmiała – nawet przy

obecnych zbiorach liczących około 22 tys. muzealiów trudno przecież mówić o reprezentatywnym obrazie największego kontynentu i największego oceanu świata. Wtedy jednak muzeum było niewątpliwie oknem na świat dla polskiej publiczności; wiele osób do dziś z sentymentem wspomina swoje pierwsze z nim kontakty.

Działalność i powiększanie zbiorów tej instytucji przez następnych 20 lat było ściśle powiązane z równoległą pracą założyciela – i jednocześnie dyrektora – w służbie dyplomatycznej. Również później jego kolekcjonerskie wybory wywierały decydujący wpływ na kształt kolekcji muzealnej. Andrzej Wawrzyniak kierował muzeum do 2013 r., a od 2017 r. placówka nosi jego imię.

Od 1973 r. zmieniło się wiele, a romantyczna i zarazem kolonialna wizja Azji jako kontynentu „tajemniczego i egzotycznego” z początków istnienia muzeum (czego świadectwem są ówczesne relacje prasowe) bezpowrotnie odchodzi w przeszłość. Pozostaje wyjątkowa instytucja, miejsce i zbiory, wspaniały materiał do interpretacji i reinterpretacji dla kolejnych pokoleń. Tworząc to muzeum, rozwijające się nadal, Andrzej Wawrzyniak odegrał ogromną i historyczną już rolę w przybliżaniu Polakom wiedzy o krajach i kulturach Azji.

Joanna Wasilewska

Dyrektorka

Muzeum Azji i Pacyfiku im. Andrzeja Wawrzyniaka